

दैनिक चालू घडामोडी 04.02.2022

महत्वाची बातमी : भारत

जागतिक पाणथळभूमी दिनानिमित्त भारतात आणखी दोन रामसर स्थळांची घोषणा

- जागतिक पाणथळभूमी दिनानिमित्त गुजरातमधील खिजाडिया वन्यजीव अभयारण्य आणि उत्तर प्रदेशातील बखिरा वन्यजीव अभयारण्य या दोन नवीन रामसर स्थळांची घोषणा करण्यात आली.
- भारतात आता ४९ रामसर स्थळांचे जाळे पसरले असून, ते १०,९३,६३६ हेक्टर क्षेत्राचे असून, ते दक्षिण आशियातील सर्वाधिक आहे.
- इराणमधील रामसर येथे आयोजित युनेस्कोच्या १९७१ च्या वेटलँड्सवरील करारानुसार रामसर स्थळे ही आंतरराष्ट्रीय महत्वाची पाणथळ जागा आहेत.

बखिरा वन्यजीव अभयारण्य, उत्तर प्रदेश:

- बखिरा वन्यजीव अभयारण्य ही उत्तर प्रदेशातील संत कबीर नगर जिल्ह्यातील सर्वात मोठी नैसर्गिक पूर मैदानी पाणथळ जागा आहे. १९८० साली स्थापन झालेल्या या अभयारण्याचा तलाव हिवाळ्यात येथे उडणाऱ्या स्थलांतरित पक्ष्यांसाठी महत्वाचा आहे.
- तिबेट, चीन, युरोप आणि सायबेरियातून स्थलांतरित पक्षी नोव्हेंबर ते जानेवारी दरम्यान या ठिकाणी भेट देतात. ३० पेक्षा जास्त माशांच्या प्रजातींव्यतिरिक्त भारतीय जांभळ्या मूरहेनसारखे पक्षी येथे आढळू शकतात.

खिजाडिया वन्यजीव अभयारण्य, गुजरात:

- जामनगर जिल्हा मुख्यालयापासून १२ किमी अंतरावर असलेले खिजाडिया वन्यजीव अभयारण्य हे गोड्या पाण्यातील पाणथळ जागा आहे, पक्ष्यांसाठी स्वर्ग आहे. हे समुद्री आणि गोड्या पाण्यातील पक्ष्यांना आधार देते, दलदलीच्या जमिनी, खारफुटी, प्रोसोपिस क्षेत्र, मडपलॅट्स, मिठागरे, खाड्या, जंगलातील स्क्रब, वालुकामय समुद्रकिनारे आणि त्या भागाच्या सीमेला लागून असलेल्या शेतजमिनी आहेत. या अभयारण्यात निवासी आणि स्थलांतरित पक्षी अशा ३०९ प्रजातींचे पक्षी आहेत.
- डॅल्फिनियन पेलिकन, एशियन ओपन बिल स्टॉक, ब्लॉक नेकड स्टॉक, डार्टर, ब्लॉक हेडेड इबिस, युरेशियन स्पूनबिल आणि इंडियन स्किमर यांसारख्या संकटात सापडलेल्या पक्ष्यांच्या प्रजाती येथे पाहता येतील.

- **Source: Indian Express**

चांद्रयान-३

- नुकतेच केंद्रीय राज्यमंत्री (स्वतंत्र प्रभार) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान मंत्री डॉ. जितेंद्र सिंह यांनी लोकसभेत सांगितले की, चांद्रयान-3 ऑगस्ट 2022 मध्ये प्रक्षेपित होणार आहे.
- चांद्रयान ३ मोहीम ही भारतीय अंतराळ संशोधन संस्थेने (इस्रो) केलेली तिसरी नियोजित चंद्रशोधन मोहीम आहे. हे इस्रोच्या चांद्रयान 2 मोहिमेचे अनुसरण करते, ज्याने चंद्राभोवती आपले ऑर्बिटर यशस्वीरित्या तैनात केले होते, परंतु त्याचे लँडर सॉफ्ट-लँड करण्यात अपयशी ठरले.
- चांद्रयान 2 मोहिमेप्रमाणेच चांद्रयान-3 मध्येही सुधारित लँडर आणि रोव्हरचा समावेश असणार आहे. चांद्रयान 2 ऑर्बिटरच्या यशामुळे या मोहिमेत ऑर्बिटरचा समावेश नसेल. हे चांद्रयान २ ऑर्बिटरचा वापर पृथ्वीशी संवाद साधण्यासाठी करेल.

Source: TOI

खेलो इंडिया योजना

- सरकारने 15 व्या वित्त आयोग चक्र (2021-22 ते 2025-26) मध्ये "खेलो इंडिया - राष्ट्रीय क्रीडा विकासासाठी कार्यक्रम" ही योजना 3165.50 कोटी रुपये खर्चून सुरू ठेवण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- 2022-23 च्या अर्थसंकल्पात खेलो इंडिया योजनेतील तरतूदीत 48 टक्क्यांनी वाढ झाली असून पीएम पुरस्कार योजनेत त्याचा समावेश करण्यात आला आहे.
- खेलो इंडिया योजना ही युवा व्यवहार आणि क्रीडा मंत्रालयाची प्रमुख केंद्रीय क्षेत्र योजना आहे.
- Source: PIB

महत्वाची बातमी : अर्थव्यवस्था

आभासी डिजिटल मालमत्ता

- अर्थमंत्री निर्मला सीतारमण यांनी आपल्या अर्थसंकल्पीय 2022 च्या भाषणात व्हर्चुअल डिजिटल मालमत्तेतून मिळणाऱ्या उत्पन्नावर 30 टक्के कर लावण्याची घोषणा केली.
- याव्यतिरिक्त, त्यांनी आभासी डिजिटल मालमत्तांच्या हस्तांतरणाच्या संदर्भात केलेल्या देयकावर टीडीएसचा प्रस्तावही आर्थिक मर्यादापेक्षा (monetary threshold) 1 टक्का जास्त आहे.
- अशा व्यवहारांमध्ये कमालीची वाढ झाली असून या व्यवहारांचे प्रमाण आणि वारंवारता यामुळे विशिष्ट करप्रणालीची तरतूद करणे अत्यावश्यक बनले आहे.

आभासी डिजिटल मालमत्ता:

- वित्त विधेयकाच्या स्पष्टीकरणात्मक निवेदनात सरकारने म्हटले आहे की, "आभासी डिजिटल मालमत्ता" या संज्ञेची व्याख्या करण्यासाठी, कायद्याच्या कलम 2 मध्ये एक नवीन कलम (47 ए) समाविष्ट करण्याचा प्रस्ताव आहे.
- प्रस्तावित नवीन कलमानुसार, आभासी डिजिटल मालमत्ता म्हणजे क्रिप्टोग्राफिक माध्यमांद्वारे व्युत्पन्न केलेली कोणतीही माहिती किंवा कोड किंवा संख्या किंवा टोकन (भारतीय चलन किंवा कोणतेही परकीय चलन नसणे) चा अर्थ प्रस्तावित आहे.
- **Source: Indian Express**

महत्वाची बातमी : संरक्षण

आयएनएस विक्रांतसाठी राफेलच्या सागरी आवृत्तीची भारताने यशस्वी उड्डाण-चाचणी केली

- फ्रेंच बनावटीच्या राफेल लढाऊ विमानाच्या सागरी आवृत्तीची यशस्वी चाचणी गोव्यातील किनाऱ्यावरील एका सुविधित करण्यात आली असून, आयएनएस विक्रांत या स्वदेशी बनावटीच्या विमानवाहू युद्धनौकेवरील विमानवाहू युद्धनौकेसारख्याच परिस्थितीचे अनुकरण करण्यात आले.
- राफेल-मरीन (राफेल-एम) अमेरिकानिर्मित सुपर हॉर्नेटच्या विरोधात उभे ठाकले आहे - या दोन्हीचे मूल्यांकन भारतीय नौदलाकडून 44,000 टन वजनाच्या आयएनएस विक्रांतवर तैनात करण्यासाठी केले जात आहे, ज्याची अरबी समुद्र आणि बंगालच्या उपसागरात ऑगस्टमध्ये संभाव्य कमिशनिंगसाठी चाचणी सुरू आहे.

- गेल्या महिन्यात गोव्याच्या आयएनएस हंसा सुविधेत २८३ मीटरच्या मॉक स्की-जंप सुविधेचा वापर करून राफेल-एम जेटची १२ दिवस चाचणी घेण्यात आली होती.
- **Source: The Hindu**

महत्वाची बातमी : नियुक्ती

डॉ. मदनमोहन त्रिपाठी नीलिटचे महासंचालक म्हणून रुजू

- डॉ. मदनमोहन त्रिपाठी हे नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ इलेक्ट्रॉनिक्स अँड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजीचे (नीलिट) महासंचालक म्हणून रुजू झाले आहेत.
- 'नीलिट'मध्ये प्रवेश घेण्यापूर्वी डॉ. मदनमोहन त्रिपाठी हे नवी दिल्लीच्या दिल्ली टेक्नॉलॉजिकल युनिव्हर्सिटीमध्ये (डीटीयू) प्राध्यापक म्हणून कार्यरत होते.
- नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ इलेक्ट्रॉनिक्स अँड इन्फॉर्मेशन टेक्नॉलॉजी (निईएलआयटी) ही भारत सरकारच्या इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाच्या (एमईआयटीवाय) अखत्यारीतील स्वायत्त संस्था आहे.
- **Source: PIB**

महत्वाची बातमी : क्रीडा

नीरज चोप्रा 2022 च्या लॉरियस वर्ल्ड ब्रेकथ्रू ऑफ द इयर पुरस्कारासाठी नामांकन

- टोकियो ऑलिम्पिकमधील सुवर्णपदक विजेता नीरज चोप्रा २०२२ च्या लॉरियस वर्ल्ड ब्रेकथ्रू ऑफ द इयर पुरस्कारासाठी नामांकन मिळाले आहे.
- ऑलिंपिक अथलेटिक्स सुवर्णपदकाचा भारताचा पहिला विजेता नीरज चोप्राची 2022 च्या लॉरियस वर्ल्ड ब्रेकथ्रू ऑफ द इयर पुरस्कारासाठी सहा नामांकनांपैकी एक म्हणून निवड करण्यात आली आहे.
- ऑस्ट्रेलियन ओपन उपविजेता डॅनिल मेदवेदेव, ब्रिटिश टेनिस स्टार एम्मा रॅडुकनू, बार्सिलोना आणि स्पेनचा फुटबॉलपटू पेड्री, व्हेनेझुएलाचा खेळाडू युलिमर रोजास आणि ऑस्ट्रेलियाचा जलतरणपटू एरिअर्न टिटमस या अन्य पाच खेळाडूंना या पुरस्कारासाठी नामांकन मिळाले आहे.

- 2019 मध्ये कुस्तीपटू विनेश फोगट आणि लॉरियस स्पोर्टिंग मोमेंट अवॉर्ड 2000-2020 जिंकणारा क्रिकेट स्टार सचिन तेंडुलकर यांच्यानंतर नीरज चोप्रा या पुरस्कारासाठी नामांकन मिळवणारा तिसरा भारतीय आहे.
- **Source: newsonair**

महत्वाची बातमी : महत्वाचे दिवस

जागतिक कर्करोग दिन

- जागतिक पातळीवर कॅन्सरविषयी जागरुकता वाढवण्यासाठी दरवर्षी 4 फेब्रुवारीला जागतिक कर्करोग दिन साजरा केला जातो.
- क्लोज द केअर गॅप ही जागतिक कर्करोग दिन 2022-2024 ची थीम आहे.
- २००८ मध्ये लिहिलेल्या जागतिक कर्करोग घोषणेच्या उद्दीष्टांचे समर्थन करण्यासाठी युनियन फॉर इंटरनॅशनल कॅन्सर कंट्रोल (यूआयसीसी) द्वारे जागतिक कर्करोग दिनाचे नेतृत्व केले जाते.
- जागतिक कर्करोग दिनाची स्थापना ४ फेब्रुवारी २००० रोजी पॅरिस येथे झालेल्या न्यू मिलेनियमसाठीच्या वर्ल्ड कॅन्सर अगेन्स्ट कॅन्सर समिटमध्ये करण्यात आली.
- **Source: India Today**